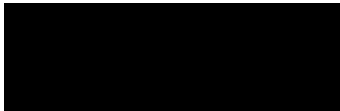

Státní zdravotní ústav

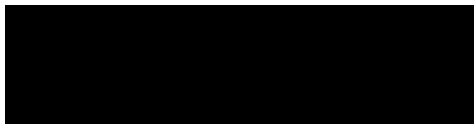
Pan

Váš dopis ZN.:

Ze dne.:

Naše ZN: SZU/05136/2026

Datum: 14. 4. 2026

Věc: Vznik pandemie COVID-19.

K Vaší žádosti ohledně vzniku pandemie COVID-19 uvádíme, že podle současných vědeckých poznatků vznikla pandemie pravděpodobně tak, že virus přešel ze zvířete na člověka (tzv. zoonotický spillover). Nejpravděpodobnější zdroj jsou netopyři rodu *Rhinolophus* – vrápenec. Virus se přizpůsobil člověku a začal se mezi lidmi šířit. Aktuálně je dle databáze GISAID známo nejméně 51 celogenomových sekvencí příbuzných virů izolovaných ze vzorků netopyřů rodu vrápenec ze zemí JV Ásie – Čína, Laos, Kambodža, Japonsko, Thajsko.

Přenos virů ze zvířat na člověka není nic neobvyklého. U lidí se vyskytuje řada dalších koronavirů zoonotického původu. Podobně vznikly i jiné nemoci, jako je například ebola, nipah či HIV. Je nutné si uvědomit, že viry mají schopnost snadno mutovat, a tím se adaptovat na nového hostitele.

Lidé čím dál častěji narušují svou činností okolní přírodu a vstupují do areálu volně žijících živočichů, a to může vytvářet situace, kdy virus „přeskočí“ na člověka. To samé platí o obchodování a konzumaci takových živočichů, což je například v asijských zemích běžné. Také první ohnisko onemocnění COVID-19 bylo evidováno v okolí trhu se živými zvířaty ve Wuhanu v Číně. Nelze vyloučit, že původní SARS-CoV-2, přesněji původní varianta A se šířila mezi lidmi poměrně obtížně po delší dobu roku 2019, a to nejen v Ásii. Na základě sekvenčních dat byl potvrzen první případ onemocnění člověka v Miláně 5/12/2019, tedy nejméně 2 týdny před objevením viru ve Wuhanu. Zásadní pro transmisibilitu viru byla velmi častá mutace ve spike D618G, která vedla ke zvýšení flexibility spike, a tím k usnadnění jeho vazby na lidský receptor ACE2. Tato mutace byla přítomna například již u prvních případů COVID-19 v ČR. Laboratorní původ viru SARS-CoV-2 byl zkoumán, nicméně dle závěru vědců je takový původ nepravděpodobný.

V případě vzniku pandemie COVID-19 se jednalo o souhru náhod (vlastnosti viru – virulence, patogenita a jeho schopnost mutovat, hustota osídlení, pohyb a chování obyvatelstva), která přispěla k celosvětovému rozšíření.

Státní zdravotní ústav

Jedná se tedy o virus vzniklý přirozenou cestou. Pandemie byla způsobena šířením tohoto antigenně nového viru v imunitně naivní lidské populaci.

MUDr. Barbora Macková, MHA
ředitelka

